

ACTA DE SESSIÓ DEL CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL (CEM)

Dia: 1 de desembre de 2021

Hora: 19.00 h

Format: Reunió telemàtica

Punts de l'ordre del dia:

1. Informació dades d'escolarització curs 2021-202
2. Valoració conjunta de l'inici de curs.
3. L'ús de la llengua catalana als centres educatius
4. Torn obert de paraules

En representació dels diferents sectors assisteixen:

Presidenta:

Meritxell Montserrat Mestres (Regidora d'Educació)

Sector dels grups municipals:

Ana Ayerbe Aguayo (ERC)

Foix Sogas Casanova (grup Socialista)

Montse Rodríguez Fidalgo (VeC)

Sector de docents:

Artur Gestí Andreu

Carme Ayllón Hernández

Anna Violeta Jiménez

Sector de famílies:

Susanna González Tost

Antonio Domínguez Florido

Sector PAS:

Joaquim Barberà Budi

Assisteix també la Rosa Vidal Bassa, assessora LIC (Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social) del Servei Educatiu de l'Alt Penedès, la Dolors Peñafiel Hervás, cap del Servei d'Educació i la Roser Vives Tort, secretària del Consell Escolar Municipal,.

Desenvolupament de la sessió:

Es dona la benvinguda a l'Anna Violeta Jiménez, que s'incorpora al CEM com a representant del sector dels docents, en tant que membre de l'organització sindical CGT ensenyament de l'Alt Penedès.

1. Informació dades d'escolarització curs 2021-202

La cap del Servei d'Educació comenta les dades d'escolarització que es poden consultar a la web municipal, a "Documents i dades" de l'apartat d'Educació. El novembre de 2022 a Vilafranca es comptabilitzen 9.804 estudiants en alguna de les modalitats que s'ofereixen en formació

reglada: 7.172 en centres públics i 2.632 en centres privats. A Vilafranca es dona la casuística que tota l'oferta de Cicles de Grau Mitjà i Superior és pública, també l'Escola d'Enoturisme de Catalunya que, tot i aparèixer al document com a privat perquè no està subvencionat pel Departament, és un centre municipal que, per tant, rep aportacions de l'Ajuntament. Es parla també de la oferta de segona oportunitat, els PFI (Programes de formació i inserció) i l'IFE (Itineraris formatius específics), adreçats a joves de 16 fins 21 anys que no han graduat l'ESO. En el seu moment l'IFE va ser una novetat, és similar a un PFI però s'adreça a alumnat amb necessitats educatives especials associades a una discapacitat intel·lectual lleu o moderada.

Es pregunta si l'ofert s'ajusta a la demanda o si cal millor orientació, la cap explica que des de la Taula Mixta Professionalitzadora que ha impulsat l'Ajuntament, formada per representants de centres educatius, d'associacions empresarials, de sindicats, d'entitats del tercer sector i de les administracions, s'està treballant per fer un diagnòstic actualitzat que permeti planificar una oferta adequada a les necessitats del territori i fixar estratègies comuns d'orientació i definició d'itineraris formatius. Un dels problemes que ja tenen detectats i que es vol mirar d'abordar és que els cicles formatius de branques industrials són perfils professionals ben retribuïts i amb una elevada demanda laboral però, en canvi, no són gaire sol·licitats entre l'alumnat en la seva tria d'estudis.

Es constata, per altra banda, que hi ha una davallada d'alumnat a l'educació infantil, lligat a la demografia, i en canvi a la ESO hi ha uns pics molt elevats en nombre d'alumnat.

2. Valoració conjunta de l'inici de curs.

Es passa directament al 3r punt de l'ordre del dia i es deixa aquest punt per si dona temps a tractar-lo a l'apartat final.

3. L'ús de la llengua catalana als centres educatius

La presidenta presenta la Rosa Vidal BASSA, assessora LIC (Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social) del Servei Educatiu de l'Alt Penedès. Se l'ha convidat com experta per parlar sobre l'ús del català a les escoles ja que és un tema amb molt de ressò social, arrel dels darrers estudis que alerten de la disminució del seu ús, i coincidint amb la sentència del Tribunal Suprem que obliga als centres educatius a impartir un 25% de continguts en llengua castellana.

L'assessora LIC posa en context la situació a Vilafranca, exposant algunes dades sociolingüístiques. Dels aproximadament 40.000 habitants de la vila, un 67% són nascuts a Catalunya, un 15 % de la resta de l'estat i un 18 % són d'origen estranger, dades molt similar a la resta de Catalunya que constaten que del 2003 al 2018 el nombre de població estrangera ha disminuït. Presenta els resultats de l'Alt Penedès d'una enquesta realitzada a majors de 15 anys a tot Catalunya: més del 95% de la població entén el català i un 85% el sap parlar, una mica per sobre la mitjana catalana. Un 90% el sap llegir i un 65% el sap escriure. Del 85% de persones que el saben parlar, un 80,6% l'utilitza en algun moment al llarg del dia com a eina de comunicació. També explica que una enquesta feta al comerç de la vila va concloure que hi havia un alt índex de retolació i adequació oral, dades que s'expliquen per l'elevat nombre de comerços de proximitat i mercats.

Tot seguit l'assessora LIC explica que el Consell Superior d'Avaluació constata que l'ús del català als centres educatius ha disminuït els darrers anys: si al 2006 un 56% de l'alumnat s'adreçava al professorat en català, el 2021 ho fa un 39%; l'ús d'aquesta llengua entre iguals en la realització d'activitats grupals ha passat d'un 67% a un 21,4% (en aquest sentit cal estar alerta a les propostes educatives en que es realitza gran part de l'activitat sense el model de referència del professorat); i també s'ha vist que en un 46,8% d'ocasions el professorat s'adreça a l'alumne en català, quan el 2006 el percentatge era 63,7%.

A continuació s'explica el model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya, que té en compte que a dia d'avui, en què el context és multilingüe i multicultural, cal una educació plurilingüe i intercultural que faciliti l'aprenentatge de les llengües i la construcció de coneixement a través de diferents idiomes. Cada centre, en funció de la seva realitat sociolingüística, elabora el seu Projecte Lingüístic. La immersió lingüística és un model d'èxit per garantir el coneixement de les llengües oficials, però cal també incrementar el coneixement d'altres idiomes. Situar el català com a llengua vehicular i vertebradora dels conjunts del sistema en garanteix el coneixement a tot l'alumnat i n'afavoreix l'ús. Amb l'actual model un alumne que acaba l'ESO acredita el nivell B2 de català i castellà, un B1 de llengua estrangera i un A2 de segona llengua estrangera. Un alumne que finalitza el Batxillerat acredita un nivell 1 de català i castellà, un B2 de la primera llengua estrangera i una B1 en la segona llengua estrangera. A l'escola s'apliquen diferents metodologies en l'aprenentatge de llengües: TILC (ensenyar llengües a través de totes les matèries, per exemple fent gimnàstica en anglès), TIL (ensenyament de llengües de manera integrada, per exemple lleigeixo en català i ho explico en castellà), CB (aprenentatge competencial, per resoldre problemes de la vida real i aprendre noves llengües), TIC (aprenentatge fent ús de xarxes digitals), PIL i Aula d'acollida (més específics per alumnat d'origen estranger) i també diferents programes que fomenten la lectura, l'escriptura i la llengua oral.

La presidenta del CEM explica que des de 2018 l'Ajuntament treballa, junt amb la inspecció educativa i els agents implicats, per tenir una mirada global de la demanda de cursos de català i poder optimitzar els recursos relacionats amb aquesta oferta. L'alfabetització correspondria al Centre de Formació d'Adults però, com que sembla complicat arribar a determinada població per aquesta via, l'Ajuntament ha impulsat cursos de català impartits pel Consorci de Normalització Lingüística que, amb la complicitat de les direccions de primària, s'han ofert a les pròpies escoles i s'ha adreçat a les famílies de l'alumnat. La proposta ha estat molt profitosa i s'està mirant de donar-hi continuïtat.

L'assessora ELIC explica que la Generalitat ha elaborat un pla de promoció de l'ús de la llengua catalana als centres educatius amb l'objectiu d'establir eines d'anàlisi de la situació i impulsar-ne l'ús. S'ofereix al claustre dels centres la formació "El multilingüisme dins i fora les aules" per conscienciar i donar eines al professorat. També s'iniciarà el pilotatge del Pla Nacional per la Llengua amb un conjunt de 200 centres de Catalunya, en el que el grup impulsor (format per inspecció educativa i l'equip LIC) aplicarà unes pautes d'observació de la situació del català al centre educatiu.

Es crea un debat entre els assistents, es comenta que gràcies a la immersió lingüística alguns dels presents van aprendre el català. Hi ha la percepció que, infants i joves que a casa parlen català, després amb els amics parlen castellà. Es diu que el vincle emocional és important en l'aprenentatge i ús d'una llengua, també actuar des de l'empatia i amb respecte cap els altres, però mirant de crear l'hàbit d'expressar-se en català. Es comenta que les xarxes socials tenen un paper molt important en la difusió de la llengua, el castellà és majoritari i molts joves el perceben com a una llengua que permet expressar-se de forma més informal, en canvi el català el veuen més academicista.

La presidenta comenta que el Consell Escolar de Catalunya ha tret un manifest en favor de la llengua catalana i proposa que el CEM s'hi adhereixi. Es queda en enviar el manifest a tots els assistents i, si tothom hi està d'acord, fer pública l'adhesió.

4. Torn obert de paraules

En el torn obert de paraules es parla sobre ajuts a l'escolarització, el Departament aporta dotacions importants per aquest concepte però sobretot als centres de més complexitat.

L'Ajuntament abans tenia un programa però no era competència seva, actualment centra els esforços econòmics en activitats fora escola com el Passaport Edunauta, els casals d'estiu o el Vilaestiuaja. Una altra línia és la potenciació de la formació professional, la reducció de l'abandonament escola prematur i l'orientació, treballant amb els professionals dels centres educatius i amb els agents implicats.

Es comenta que en general els centres han rebut moltes dotacions extraordinàries per la pandèmia, això ha permès baixar ràtios en aquells grups que s'ha considerat necessari i això ha fet pujar la qualitat. Tot i així no es considera que l'escola vagi sobrada de recursos.

Davant el dubte que algun infant amb necessitat de vetllador pugui no rebre aquest suport, en horari lectiu o al menjador, s'explica que això no passa en cap centre educatiu, tot i que la gestió per obtenir i distribuir equilibradament aquests recursos és una tasca que requereix de molta dedicació per part dels equips docents i directius.

I sense res més a tractar, la presidenta tanca la sessió a les 21.15 h, de la qual n'estenc acta.

La secretària,

Roser Vives Tort

Vist i plau, la presidenta

Meritxell Montserrat Mestres